

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

28 mei 2002

WETSVOORSTEL**houdende de invoering van een bijzondere
tegemoetkoming aan gezinnen met kinderen**(ingediend door de heren Koen Bultinck,
Filip De Man en Guy D'haeseleer)CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

28 mai 2002

PROPOSITION DE LOI**instaurant une allocation spéciale en faveur
des ménages avec enfants**(déposée par MM. Koen Bultinck,
Filip De Man et Guy D'haeseleer)**SAMENVATTING**

Voor de indieners is het gezin de hoeksteen van onze samenleving en dient het beleid ervoor te zorgen dat gezinnen zich kunnen ontplooien.

Momenteel leidt bij gezinnen met een beperkte financiële draagkracht de aanwezigheid van kinderen tot een directe daling van de levensstandaard. De bestaande tegemoetkomingen zijn dus ontoereikend. Daarom wensen de indieners een bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen in te voeren. Deze zou afhankelijk zijn van het inkomen en het aantal gezinsleden. Zo hopen zij tevens een stijging van de geboortecijfers te bekomen en de vergrijzing van de bevolking tegen te gaan.

RÉSUMÉ

Les auteurs estiment que la famille constitue la cellule de base de notre société et que la politique qui est menée doit veiller à son épanouissement.

Pour l'instant, la présence d'enfants au sein d'un ménage, dont les moyens financiers sont limités, se traduit immédiatement par une baisse du niveau de vie. Les allocations existantes sont donc insuffisantes. Les auteurs entendent dès lors instaurer, en faveur des ménages avec enfants, une allocation spéciale dont le montant dépendrait du revenu et de la composition desdits ménages. Ils espèrent provoquer également ainsi une hausse du taux de natalité afin d'enrayer le processus de vieillissement de la population.

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
FN	:	Front National
MR	:	Mouvement Réformateur
PS	:	Parti socialiste
CDH	:	Centre démocrate Humaniste
SPA	:	Socialistische Partij Anders
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 50 0000/000 :	Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 50 0000/000 :	Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA :	Questions et Réponses écrites
CRIV :	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)	CRIV :	Compte Rendu Intégral, avec à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)
CRIV :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)	CRIV :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)
CRABV :	Beknopt Verslag (op blauw papier)	CRABV :	Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)
PLEN :	Plenum (witte kaft)	PLEN :	Séance plénière (couverture blanche)
COM :	Commissievergadering (beige kaft)	COM :	Réunion de commission (couverture beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers Bestellingen : Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.deKamer.be e-mail : publicaties@deKamer.be	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants Commandes : Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.laChambre.be e-mail : publications@laChambre.be
--	---

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Noodzaak van een bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen

Om een volledig en inclusief beleid te kunnen voeren, is er in de eerste plaats een beleid nodig dat rekening houdt met de hoeksteen van onze samenleving : het gezin. Het gezin als maatschappelijke instelling is immers de natuurlijke basis van elk samenleven; het is een belangrijk beschavingsgegeven.

Elke samenleving heeft onder invloed van de wil zichzelf te bestendigen een normatief, meestal wettelijk, kader uitgewerkt voor gezinsvorming. Meestal dragen de opgelegde normen, aangevuld door tradities, ertoe bij om zekerheid te verschaffen zowel voor de man, de vrouw, de kinderen onderling, als voor de samenleving. Een samenleving moet voor haar continuïteit kunnen steunen op de stevige basisstructuur die het gezin altijd al geweest is. Het gezin heeft dan ook maatschappelijk beschouwd een zeer grote betekenis. Het gezin, al dan niet in de vorm van een huwelijk, is de manier bij uitstek voor de mens om zijn meest nabije dagelijkse samenleving te ordenen. Tegelijkertijd is de bijdrage van elk gezin aan de gemeenschap op verschillende terreinen van groot belang. Het gezin is een stevige grondslag voor de bouw van een evenwichtige samenleving, zonder dat de samenleving via de Staat of de politiek evenwel het gezin moet monopoliseren. Het gezin sluit aan bij de fundamentele waarden van onze beschaving, het is dan ook de ideale kern voor de waarde- en cultuuroverdracht.

Het voeren van een echte gezinspolitiek is dan ook een topprioriteit. We bepleiten een politiek die volledig rekening houdt met het gezin en die het gezin zijn onvervangbare plaats in onze samenleving laat en waar nodig teruggeeft. Het beleid moet ernaar streven en ervoor zorgen dat gezinnen niet worden benadeeld. Gezinnen moeten opnieuw volledig alle kansen krijgen om bepaalde keuzen te kunnen maken. De uitbouw van een degelijk, kwaliteitsvol gezinsbeleid waarin rekening wordt gehouden met de wil en de keuzevrijheid van alle ouders moet voorrang krijgen. Aan de gezinnen moeten zo ruim mogelijke ontplooiingskansen worden geboden.

Een behoorlijke financiële en materiële draagkracht van het gezin is een belangrijk uitgangspunt voor het creëren van deze ontplooiingskansen. Bij de bepaling

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

1. Nécessité d'une allocation spéciale en faveur des ménages

Une politique globale doit tenir compte avant tout de la cellule de base de notre société qu'est la famille. En tant qu'institution sociale, elle constitue en effet la base naturelle de toute société et est un élément important de notre civilisation.

Animée par la volonté de se pérenniser, chaque société a élaboré un cadre normatif, généralement légal, visant à générer des cellules familiales. Les normes imposées, conjuguées aux traditions, contribuent le plus souvent à sécuriser tant l'homme, la femme et les enfants dans leurs relations interpersonnelles que la société elle-même. Pour assurer sa continuité, la société doit pouvoir reposer sur cette structure de base solide qu'a toujours été la famille. Celle-ci a dès lors une importance considérable sur le plan social. La famille, qu'elle s'inscrive ou non dans le cadre d'un mariage, constitue pour l'homme le moyen par excellence de structurer la société la plus proche de lui au quotidien. Par ailleurs, la contribution que chaque famille apporte à la collectivité revêt une importance inestimable dans divers domaines. La famille est un fondement solide sur lequel peut s'appuyer le développement d'une société équilibrée, même s'il ne faut pas que la société la monopolise par le biais de l'État ou de la politique. La famille est le reflet des valeurs fondamentales de notre civilisation et constitue dès lors le vecteur idéal pour le transfert de ses valeurs et de sa culture.

La mise en œuvre d'une véritable politique de la famille est une priorité absolue. Nous demandons que soit menée une politique qui prenne en compte la famille dans sa globalité et qui préserve la place unique que la famille occupe dans notre société et, s'il y a lieu, la lui rende. Cette politique doit veiller à ce qu'il ne soit pas porté préjudice aux familles. Il faut que ces dernières aient à nouveau l'opportunité d'opérer certains choix. Il est impératif de mettre en œuvre une véritable politique familiale de qualité, qui tienne compte des souhaits et de la liberté de choix de tous les parents. Il y a lieu d'offrir un maximum de possibilités d'épanouissement aux familles.

Il est essentiel que les familles disposent à cette fin de moyens financiers et matériels suffisants. Pour pouvoir en juger, il convient de tenir compte de la compo-

van de draagkracht moet er rekening worden gehouden met de samenstelling van het gezin en de weerslag hiervan op zijn vermogen en levensstandaard. Gezinnen hebben immers kinderen. Het staat onbetwistbaar vast dat vanuit financieel en materieel oogpunt kinderen een daling van de levensstandaard tot gevolg hebben. Louter materieel en financieel beschouwd leidt dat tot een beperking van de kansen van het gezin. Die beperking wordt groter naarmate het aantal kinderen toeneemt. De aanwezigheid van kinderen leidt tot een directe daling van de levensstandaard.

Het staat eveneens (onbetwistbaar) vast dat veel gezinnen zich bij de keuze van kinderen en het aantal kinderen laten leiden door de reële draagkracht van hun gezin. Kinderen kosten nu eenmaal veel geld. Vele gezinnen durven of kunnen door verschillende factoren geen risico's nemen.

Uit het onderzoek het «Kind in Vlaanderen 1999» van Kind en Gezin blijkt dat nog altijd veel kinderen in economische onzekerheid leven. Ongeveer 9 % van de kinderen onder de 12 jaar in tweeoudergezinnen leeft in een gezin dat moeilijk tot zeer moeilijk rondkomt. Ongeveer 16 % leeft in een gezin dat nogal moeilijk kan rondkomen. Kinderen in eenoudergezinnen leven meestal in een gezin dat zeer moeilijk, moeilijk of nogal moeilijk rondkomt. Dat is een ernstige en betreurenswaardige vaststelling. Nochtans is het een kerntaak van de overheid ieder gezin te laten delen in het algemene welzijn en in de algemene welvaart. Ook gezinnen met kinderen moeten kansen hebben om te kunnen delen in deze algemene welvaart en in dit algemeen welzijn. Het is dan ook een plicht het draagkrachtverlies op een voldoende en doeltreffende wijze te compenseren. Dat is mogelijk door een financiële ondersteuning van gezinnen met kinderen in het algemeen, maar voornamelijk van gezinnen met kinderen met een beperkte financiële draagkracht. Een compensatie doordat de overheid in de kosten van de kinderen tegemoetkomt, is hierbij noodzakelijk en moet voorrang krijgen.

Een actieve welvaartstaat dient in de eerste plaats aandacht te besteden aan het gezin, waarbij de plaats van het kind binnen het gezin door de gemeenschap beschermd en gewaarborgd moet worden.

Het is de plicht van de overheid via inkomensverdeling ervoor te zorgen dat ieder gezin in de algemene welvaart en in het algemeen welzijn kan delen. Dat dient te gebeuren op een sociaal rechtvaardige wijze. De indieners hebben daarom ook aandacht én voor de

sition du ménage, laquelle a une incidence sur les moyens financiers et le niveau de vie de la famille. Il est indéniable que, d'un point de vue financier et matériel, le niveau de vie diminue si l'on a des enfants. Sur le plan purement matériel et financier, les possibilités de la famille s'en trouvent par conséquent réduites. Ces possibilités diminuent proportionnellement au nombre d'enfants. La présence d'enfants entraîne une baisse directe du niveau de vie.

Il est également manifeste que bon nombre de ménages décident d'avoir ou non des enfants et du nombre de ceux-ci en fonction de leur capacité financière. Le fait est que les enfants coûtent très cher. De nombreux ménages n'osent pas ou ne peuvent pas prendre de risque en raison de différents facteurs.

Il ressort de l'enquête « *Kind in Vlaanderen 1999* » de *Kind en Gezin* que de nombreux enfants vivent toujours dans un contexte d'insécurité économique. Environ 9 % des enfants de moins de 12 ans faisant partie de familles biparentales vivent dans un ménage dont les fins de mois sont difficiles, voire très périlleuses. Les enfants des familles monoparentales vivent généralement dans un ménage qui s'en sort très difficilement, difficilement ou plutôt difficilement. Cette constatation est grave et navrante. Faire en sorte que chaque famille reçoive sa part du bien-être général et de la prospérité générale constitue pourtant une mission essentielle des pouvoirs publics. Les familles avec enfants doivent, elles aussi, avoir l'opportunité de participer à cette prospérité et à ce bien-être. Il est par conséquent du devoir des pouvoirs publics de compenser efficacement et dans toute la mesure qui s'impose la perte de capacité financière dans le chef de ces familles. Cette compensation peut prendre la forme d'un soutien financier en faveur des familles avec enfants en général, mais surtout en faveur des familles avec enfants dont les ressources sont modestes. Il est indispensable et prioritaire que les pouvoirs publics interviennent, à titre de compensation, dans le coût occasionné par les enfants.

Un État social actif doit se préoccuper en premier lieu de la famille, la place de l'enfant au sein de la famille devant être préservée et garantie par la communauté.

Il incombe aux pouvoirs publics de veiller, par une redistribution des revenus, à ce que chaque famille puisse participer à la prospérité et au bien-être dont profite la collectivité dans son ensemble. Cette redistribution doit s'effectuer dans le respect de la justice

hoogte van het inkomen én voor het aantal gezinsleden als draagkrachtbepalende factoren. De hoogte van de bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen moet afhankelijk worden gemaakt van het gezinsinkomen en van het aantal kinderen ten laste.

Door het realiseren van dit voorstel helpt de overheid het draagkrachtverlies van gezinnen met kinderen te herstellen en kunnen gezinnen met kinderen gelijkwaardige kansen ontplooiën. De invoering van een bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen kan ook een positieve invloed hebben op het geboortecijfer en kan mee de negatieve evolutie helpen om te buigen. We stellen immers vast dat het geboortecijfer in Vlaanderen jaarlijks daalt. In Vlaanderen worden steeds minder kinderen geboren. In de jaren zestig werden er jaarlijks in Vlaanderen ongeveer 80.000 kinderen geboren. In 2000 waren er volgens het Nationaal Instituut voor de Statistiek 61.877 geboorten. Dit is opnieuw een daling tegenover voorgaande jaren. Ook het Vlaamse aandeel in de totale geboortestatistiek daalde van 55 naar 54,5 procent. Indien deze evolutie zich blijft voortzetten, bestaat de bevolking in Vlaanderen tegen 2040 uit 3,5 miljoen in plaats van 6 miljoen burgers.

Dat zal op langere termijn onbetwistbaar tot allereerste rampzalige gevolgen, ook politieke gevolgen, leiden. Gezien de toenemende vergrijzing, wat het gevolg is van het feit dat er geen gemiddelde geboorte is van 2,1 kinderen per vrouw, dreigt er na verloop van tijd een tekort aan beroepsbevolking te ontstaan. Bij een herstel van het aantal geboorten tot het gemiddelde van 2,1 kinderen per vrouw vermindert de ultieme verouderingsgraad op een zeer significante wijze. Het is belangrijk dat dat herstel tijdig gebeurt, dit wil zeggen vóór de vergrijzingsgolf zich het meest manifesteert. Anders zouden de jongeren, het nieuwe van de beroepsbevolking afhankelijke bevolkingsdeel, zich voegen bij het andere afhankelijke bevolkingsaandeel, de gepensioneerden en krijgen we een ongemeen ongezonde verhouding tussen de actieven en de niet-actieven (Bron: Dr. Lesthaeghe, *De demografische problematiek: perspectieven op een langere termijn*).

Een gezinsbeleid dat voldoende aandacht schenkt aan gezinsvriendelijke maatregelen kan hiervoor een oplossing bieden. Gezinnen die graag meer kinderen wensen, maar vandaag het risico niet kunnen of durven te nemen vanwege de zware financiële en mate-

sociale. C'est pourquoi nous considérons aussi à la fois le niveau des revenus et le nombre de membres du ménage comme des facteurs déterminant la capacité financière. Le montant de l'intervention spéciale en faveur des ménages doit être modulé en fonction du revenu du ménage et du nombre d'enfants à charge.

En mettant en œuvre cette proposition, les autorités aideront à compenser la perte de capacité financière à laquelle doivent faire face les ménages avec enfants et permettront à ces ménages d'offrir à leurs enfants les mêmes chances d'épanouissement que celles auxquelles ont droit les autres enfants. L'instauration d'une allocation spéciale en faveur des ménages avec enfants pourrait également avoir une influence positive sur le taux de natalité et permettre d'inverser la tendance à la baisse. Nous constatons en effet que le taux de natalité en Flandre diminue d'année en année. Le nombre de naissances ne cesse de baisser. Dans les années soixante, on enregistrait annuellement quelque 80.000 naissances en Flandre. En 2000, l'Institut national de statistique n'en dénombrait plus que 61.877, soit une nouvelle baisse par rapport aux années précédentes. La part de la Flandre dans le nombre total de naissances est également tombée de 55 à 54,5 %. Si cette évolution se poursuit, la population de la Flandre atteindra non pas 6 millions, mais 3,5 millions d'unités en 2040.

Il est manifeste qu'à long terme, cette évolution aura des répercussions catastrophiques, y compris sur le plan politique. Étant donné que le vieillissement de la population s'accroît du fait que les femmes mettent moins de 2,1 enfants au monde en moyenne, on risque d'être confronté, à terme, à une pénurie d'actifs. Si l'on parvient à faire en sorte que le taux moyen de natalité soit à nouveau de 2,1 enfants par femme, le taux ultime de vieillissement diminuera de manière significative. Il importe cependant que ce rétablissement du taux de natalité intervienne en temps utile, soit avant que le vieillissement atteigne son apogée. S'il intervient trop tard, les jeunes, qui constitueront la nouvelle catégorie sociale tributaire de la population active, viendront s'ajouter à l'autre partie de la population en situation de dépendance, à savoir les pensionnés, ce qui créerait un déséquilibre particulièrement malsain entre les actifs et les inactifs (Source : D. Lesthaeghe, *De demografische problematiek: perspectieven op langere termijn*).

Une politique de la famille faisant une place suffisante aux mesures destinées à aider les ménages peut apporter une solution à ce problème. Il faut aider les ménages qui souhaiteraient avoir plus d'enfants, mais n'osent pas franchir le pas en raison des lourdes char-

riële gevolgen, moeten worden ondersteund. Jonge gezinnen moeten worden gestimuleerd tot gezinsuitbreiding. Dat kan bijvoorbeeld door een gunstig fiscaal klimaat voor gezinnen te scheppen. Financiële tegemoetkomingen kunnen in de eerste plaats ook een positieve stimulans zijn.

2. Bestaande regelingen voldoen niet

Er gelden vandaag een aantal maatregelen waardoor gezinnen financieel en fiscaal worden ondersteund. Dat is een poging om het draagkrachtverlies te compenseren. Zo zijn er volgende maatregelen:

a. Kinderbijslag:

De maandelijks bedragen op 1 februari 2002 zijn voor :

– het eerste kind:	72,61
– het tweede kind:	134,35
– het derde kind:	200,59

Daarnaast zijn er nog een aantal extra bijslagen, zoals de leeftijdsbijslag, de sociale bijslagen en de bijslagen voor gehandicapte kinderen.

De huidige kinderbijslagen zijn onvoldoende om de minimumkosten van kinderen te dekken. Voor gezinnen met beperkte financiële mogelijkheden is die situatie extra nadelig en is dat een extra hinderpaal voor de verwezenlijking van hun kinderwens. Een voorstel dat de bedragen van de kinderbijslagen verhoogt en niet langer een onderscheid maakt tussen het eerste, tweede, derde en volgende kind werd door ons reeds ingediend. (Wetsvoorstel tot wijziging van de door het koninklijk besluit van 19 december 1939 samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, DOC 50. Kamer 2000-2001, 1170/001)

ges financiële et matérielles que cela entraîne. Il faut encourager les jeunes ménages à élargir la cellule familiale, par exemple par la création d'un climat fiscal favorable aux familles. Des interventions financières peuvent aussi avoir avant tout un effet incitatif.

2. Les régimes actuels ne satisfont pas

Certaines mesures en vigueur à l'heure actuelle permettent d'accorder aux ménages une aide financière et fiscale, et visent à compenser les pertes de ressources. Ces mesures sont les suivantes :

a. Allocations familiales :

Montants mensuels au 1er février 2002 pour :

– le premier enfant :	72,61
– le deuxième enfant :	134,35
– le troisième enfant :	200,59

Il y a en outre certaines allocations supplémentaires, telles que le supplément d'âge, les allocations majorées et les allocations supplémentaires pour enfant handicapé.

Les allocations familiales actuelles ne suffisent pas pour couvrir les dépenses minimales nécessaires pour élever des enfants. Pour les ménages disposant de moyens financiers limités, cette situation est extrêmement défavorable et constitue un obstacle supplémentaire à la concrétisation de leur désir d'avoir des enfants. Nous avons déjà déposé une proposition de loi visant à augmenter le montant des allocations familiales et à supprimer la distinction selon qu'il s'agit du premier, du deuxième, du troisième enfant ou de chacun des enfants suivants. (Proposition de loi modifiant les lois relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés, coordonnées par l'arrêté royal du 19 décembre 1939, DOC 50 Chambre, 2000-2001, 1170/001)

b. Belastingvrije sommen:

Het huidige belastingstelsel kent een belastingvrije som voor kinderen toe:

– één kind:	1115,52
– twee kinderen:	2850,78
– drie kinderen:	6395,65
– vier kinderen:	10337,16
– voor elk extra kind: +	3941,51

Een extra toeslag van 421,42 wordt toegekend voor ieder kind dat de leeftijd van 3 jaar niet heeft bereikt op 1 januari van het aanslagjaar. Die vrijstelling kan niet worden samengevoegd met de vrijstelling voor kinderopvang.

Deze bedragen lijken op het eerste gezicht behoorlijk, maar enige nuancering hierbij is belangrijk. Gezinnen met een laag inkomen kunnen immers niet ten volle van de belastingaftrek gebruik maken omdat hun inkomen te laag is. Dat wordt gelijkgesteld met een inkomen waarvan de overheid oordeelt dat het absoluut te laag is om van te leven omdat het niet belast wordt.

Daarnaast zijn bepaalde tegemoetkomingen hoofdzakelijk in het voordeel van gezinnen met een hoger inkomen. Het gaat immers om identieke bedragen van belastingvermindering voor een zelfde aantal kinderen, onafhankelijk van het inkomen. Er is ook hier geen positief resultaat voor gezinnen met lagere inkomsten, die vaak reeds niet belastbaar zijn. Niemand zal durven te ontkennen dat de kansen van deze gezinnen beknot worden. Het is dan ook belangrijk in een bijzondere financiële ondersteuning te voorzien voor gezinnen met kinderen met een beperkte financiële draagkracht.

Zo kan ook deze categorie van de bevolking recht hebben op een compensatie in de kosten van kinderen. Dergelijke maatregelen zijn in een samenleving sociaal rechtvaardig.

Gezinnen die te weinig verdienen om in aanmerking te komen voor belastingvrije sommen, moeten een bijzondere tegemoetkoming krijgen.

3. Vaststelling van de bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen

De hoogte van de bijzondere tegemoetkoming is afhankelijk van de twee draagkrachtbepalende factoren: het gezinsinkomen en het aantal kinderen ten laste.

b. Quotités du revenu exemptées d'impôt :

Le régime fiscal actuel prévoit une quotité de revenu exemptée d'impôt pour les enfants :

– un enfant:	• 1115,52 EUR
– deux enfants:	• 2850,78 EUR
– trois enfants:	• 6395,65 EUR
– quatre enfants:	• 10337,16 EUR
– pour chaque enfant supplémentaire: +	• 3941,51 EUR

Un supplément de 421,42 euros est accordé pour tout enfant qui n'a pas atteint l'âge de 3 ans au 1er janvier de l'exercice d'imposition. Cette exonération ne peut être cumulée avec l'exonération pour garde d'enfant.

A première vue, ces montants paraissent corrects, mais il importe d'y apporter quelques nuances. En effet, les ménages à faibles revenus ne peuvent pas profiter pleinement de la déduction fiscale, vu que leur revenu est trop bas. Il s'agit, en quelque sorte, d'un revenu que l'autorité juge absolument insuffisant pour vivre et qui n'est dès lors pas imposé.

Il existe en outre certaines allocations en faveur principalement des ménages à revenus plus élevés. Il s'agit en effet de montants identiques de réduction d'impôt, pour un même nombre d'enfants, quel que soit le revenu. Dans ce cas-ci aussi, les ménages à faibles revenus n'en bénéficient pas, puisque souvent déjà, ils ne sont pas taxés. Personne n'osera nier que les possibilités de ces ménages sont réduites. Il importe dès lors de prévoir une allocation spéciale en faveur des ménages avec enfants et dont les moyens financiers sont limités.

Ainsi, cette catégorie de population pourra également avoir droit à une compensation pour les frais d'éducation des enfants. De telles mesures se justifient pleinement d'un point de vue social.

Les ménages qui gagnent trop peu pour entrer en ligne de compte pour profit de ces quotités exemptées d'impôt doivent bénéficier d'une allocation spéciale.

3. Fixation de l'allocation spéciale en faveur des ménages

Le montant de l'allocation spéciale dépend des deux facteurs qui déterminent la capacité financière du ménage, à savoir le revenu du ménage et le nombre d'enfants à charge.

a. Het gezinsinkomen:

Het gezinsinkomen wordt vastgesteld zoals bij de toekenning van studietoelagen voor het hoger onderwijs. Hierbij wordt het gezamenlijk belastbaar inkomen als basis genomen, vermeerderd met de fiscaal aftrekbare giften en met de afzonderlijke inkomsten, uitgezonderd de som van het kadastraal inkomen van de eigen woning en verminderd met de toegestane aftrek voor levensverzekeringen, kapitaalsaflossingen en groepsverzekeringen.

b. Het aantal kinderen ten laste:

In een onderzoek van de Gezinsbond worden de volgende bedragen voorgesteld:

a. Le revenu du ménage :

Le revenu du ménage est déterminé de la même manière que celle utilisée pour l'octroi d'allocations d'études dans l'enseignement supérieur. On se base sur le revenu imposable globalement, majoré des libéralités déductibles fiscalement et des revenus distincts, à l'exception du montant du revenu cadastral de l'habitation propre, et diminué des déductions autorisée pour les assurances-vie, les remboursements de capital et les assurances de groupe.

b. Le nombre d'enfants à charge :

Dans une de ses étude, la *Gezinsbond* propose les montants suivants :

Belastbaar inkomen in euro Revenu imposable en euros	Aantal Kinderen Nombre d'enfants						
	1	2	3	4	5	6	7
- 9915	24,79	74,37	148,74	223,10	297,47	371,84	446,21
9915 – 12394,65	0	24,79	74,37	148,74	247,89	322,26	371,84
12394,68 – 14873,59	0	0	24,79	99,16	198,31	247,89	297,47
14873,61 – 17352,52	0	0	0	49,58	148,74	198,31	223,10
17352,55 – 19831,46	0	0	0	0	49,58	123,95	173,53
19831,48 – 22310,39	0	0	0	0	0	49,58	123,95
22310,42 – 24789,33	0	0	0	0	0	0	49,58

Volgens dit onderzoek zou in Vlaanderen ongeveer 12 % van de gezinnen, het gaat om ongeveer 100.000 gezinnen, recht hebben op deze tegemoetkoming. De budgettaire kostprijs bedraagt ongeveer 3,2 miljard. De indieners pleiten er echter voor om die bedragen voor de lagere inkomens te verhogen. Zo zijn volgende bedragen per maand wenselijk:

Selon cette étude, environ 12% des ménages, ce qui représente environ 100 000 ménages, auraient droit à cette allocation en Flandre. Le coût budgétaire s'élèverait à environ 3,2 milliards de francs. Les auteurs insistent toutefois pour que ces montants soient majorés pour les ménages dont les revenus sont les plus modestes. C'est ainsi qu'il s'indiquerait d'allouer les montants mensuels suivants :

Belastbaar inkomen in euro Revenu imposable en euros	Aantal Kinderen Nombre d'enfants						
	1	2	3	4	5	6	7
– 12394,68	74,37	123,95	223,10	297,47	371,84	446,21	495,79
– 18592,01	0	0	123,95	223,10	297,47	371,84	446,21
– 24789,33	0	0	0	123,95	223,10	297,47	371,84

Deze bedragen zijn niet belastbaar, omdat het een compensatie is voor de kosten van kinderen. Daarenboven dienen deze bedragen te worden geïndexeerd, zoals alle sociale uitkeringen.

De indieners pleiten al zeer lang voor de overheveling van de hele sociale zekerheid naar de gemeenschappen. Uiteraard is het de bedoeling wanneer de defederalisering van de sociale zekerheid een feit is, dat de bijzondere tegemoetkoming voor gezinnen in het geheel van de sociale zekerheidsmaatregelen wordt ingepast.

4. Bevoegdheid

In art. 5, § 1, II, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen staat dat het gezinsbeleid inclusief alle vormen van hulp en bijstand aan gezinnen en kinderen een bevoegdheid van de gemeenschappen is. Zoals blijkt uit de vaste rechtspraak van het Arbitragehof hebben de grondwetgever en de bijzondere wetgever, voor zover ze er niet anders over hebben beschikt, aan de gemeenschappen en gewesten de volledige bevoegdheid toegekend tot het uitvaardigen van de regels die eigen zijn aan de hun toegewezen aangelegenheden (Arbitragehof, nr. 88/67, 9 november 1988; Arbitragehof, nr. 92/64, 15 oktober 1992; Arbitragehof, nr. 2/97, 16 januari 1997; Arbitragehof, nr. 42/97, 14 juli 1997; Arbitragehof, nr. 11/98, 11 februari 1998; Arbitragehof, nr. 73/98, 17 juni 1998; Arbitragehof, nr. 26/99, 3 maart 1999; Arbitragehof, nr. 40/99, 30 maart 1999). De gemeenschappen zijn bevoegd voor het hele gezinsbeleid. De gemeenschappen zijn bevoegd om, binnen het kader van de aangelegenheden die hun zijn toevertrouwd onder de bevoegdheid 'bijstand aan personen', geldelijke tege-

Ces montants ne sont pas imposables, étant donné qu'il s'agit d'une compensation pour les frais générés par l'éducation des enfants. Ils doivent en outre être indexés, à l'instar de toutes les prestations sociales.

Les auteurs plaident depuis très longtemps déjà en faveur de la communautarisation de l'ensemble de la sécurité sociale. Le but est évidemment, une fois que la sécurité sociale aura été défédéralisée, d'inscrire l'allocation spéciale en faveur des ménages avec enfants dans l'ensemble des mesures afférentes à la sécurité sociale.

4. Compétence

L'article 5, § 1er, II, 1°, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles dispose que la politique familiale, en ce compris toutes les formes d'aide et d'assistance aux familles et aux enfants, est une compétence des communautés. Comme il ressort de la jurisprudence constante de la Cour d'arbitrage, le Constituant et le législateur spécial ont, pour autant qu'ils n'en aient pas disposé autrement, attribué aux communautés et aux régions pleine compétence pour édicter les règles propres aux matières qui leur ont été attribuées (Cour d'arbitrage, n° 88/67, 9 novembre 1988; Cour d'arbitrage n° 92/64, 15 octobre 1992; Cour d'arbitrage, n° 2/97, 16 janvier 1997; Cour d'arbitrage, n° 42/97, 14 juillet 1997; Cour d'arbitrage, n° 11/98, 11 février 1998; Cour d'arbitrage, n° 73/98, 17 juin 1998; Cour d'arbitrage n° 26/99, 3 mars 1999; Cour d'arbitrage n° 40/99, 30 mars 1999). L'ensemble de la politique familiale est de la compétence des communautés. Dans le cadre des matières qui leur ont été confiées sous la compétence «assistance aux personnes», les communautés sont compétentes pour instaurer des

moetkomsten in te stellen. Ook dat wordt bevestigd door de rechtspraak van het Arbitragehof. (Arbitragehof, nr. 110/99, 14 oktober 1999).

Dit voorstel is een instrument tot het voeren van een gezinsbeleid: door het invoeren van een tegemoetkoming aan gezinnen in het algemeen en aan gezinnen met een laag inkomen in het bijzonder wordt beoogd het verlies aan draagkracht van het gezin ten gevolge van de aanwezigheid van kinderen gedeeltelijk te compenseren. De tegemoetkoming die in dit wetsvoorstel wordt ingevoerd, dient te worden gekwalificeerd als een maatregel van gezinsbeleid, bedoeld in artikel 5, § 1, II, 1° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Omwille van bovenvermelde argumentatie werd dit wetsvoorstel oorspronkelijk ingediend als voorstel van decreet van mevrouw Marijke Dillen en de heer Filip Dewinter houdende invoering van een bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen met kinderen (*Parl. St. VI. R. 1999-2000, nr. 393/1*).

Doch op vraag van de voorzitter van het Vlaams parlement leverde de Raad van State op 5 juni 2001 een advies over voornoemd voorstel van decreet (*Parl. St. VI. R. 1999-2000, nr. 393/2*). Uit dit advies valt af te leiden «dat het voorgestelde decreet een regeling bevat die niet tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoort». Aldus hebben de indieners er maar voor gekozen dit voorstel van decreet om te vormen tot een wetsvoorstel en het aldus in te dienen in de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Koen Bultinck (VLAAMS BLOK)
Filip De Man (VLAAMS BLOK)
Guy D'haeseleer (VLAAMS BLOK)

aides pécuniaires, ce qui est également confirmé par la jurisprudence de la Cour d'arbitrage (Cour d'arbitrage, n° 110/99, 14 octobre 1999).

La présente proposition est un instrument devant permettre de mener une politique familiale : en instaurant une intervention en faveur des ménages, et en particulier en faveur des ménages ne disposant que de faibles ressources, elle vise à compenser partiellement la perte de capacité financière résultant de la charge d'enfants. Il convient de considérer l'intervention instaurée par la loi proposée comme une mesure de politique familiale, visée à l'article 5, § 1er, II, 1°, de la loi spéciale du 8 août 1980.

Eu égard aux arguments développés ci-dessus, la présente proposition de loi avait initialement été déposée au Parlement flamand par Mme Marijke Dillen et M. Filip Dewinter comme proposition de décret instaurant une allocation spéciale en faveur des ménages avec enfants (Doc. Parl. Fl. 1999-2000, n° 393/1).

Cependant, à la demande du président du Parlement flamand, le Conseil d'État a rendu, le 5 juin 2001, un avis sur la proposition de décret précitée (Doc. Parl. fl. 1999-2000, n° 393/2). Il ressort de cet avis que le décret proposé règle une matière ne relevant pas de la compétence des communautés. Les auteurs ont dès lors décidé de transformer la proposition de décret en proposition de loi et de la déposer à la Chambre des représentants.

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder:
1° ouder: elke persoon die ten minste één kind ten laste heeft;

2° gezinsinkomen: het inkomen zoals bepaald voor de toekenning van studietoelagen voor het hoger onderwijs.

Art. 3

Iedere ouder heeft, onverminderd de gewone kinderbijlagen, toegekend in het kader van het stelsel van de sociale zekerheid, recht op een financiële tegemoetkoming in de last van kinderen, hierna bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen te noemen. De Koning stelt de bedragen voor de bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen vast op grond van het aantal kinderen ten laste en het gezinsinkomen. De bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen is van rechtswege verschuldigd en wordt maandelijks aan de rechthebbende ouder uitbetaald.

Art. 4

De Koning stelt de nadere regelen vast inzake de organisatie, de aanvraag en de uitbetaling van de bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen.

Art. 5

De bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen komt ten laste van de algemene uitgavenbegroting van de Staat

Art. 6

Deze wet treedt in werking op een door de Koning te bepalen datum.

25 april 2002

Koen Bultinck (VLAAMS BLOK)
Filip De Man (VLAAMS BLOK)
Guy D'haeseleer (VLAAMS BLOK)

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Pour l'application de cette loi, on entend par :
1° parent : toute personne qui a au moins un enfant à charge ;

2° revenu du ménage : le revenu pris en considération pour l'octroi d'allocations d'études pour l'enseignement supérieur.

Art. 3

Outre les allocations familiales ordinaires, octroyées dans le cadre du régime de sécurité sociale, tout parent a droit à une intervention financière dans la charge des enfants, appelée ci-après « allocation spéciale en faveur des ménages ». Le Roi fixe les montants de cette allocation spéciale en faveur des ménages en fonction du nombre d'enfants à charge et du revenu du ménage. L'allocation spéciale en faveur des ménages est due de plein droit et est payée tous les mois au parent bénéficiaire.

Art. 4

Le Roi fixe les modalités relatives à l'organisation, à la demande et au paiement de l'allocation spéciale en faveur des ménages.

Art. 5

L'allocation spéciale en faveur des ménages est à charge du budget général des dépenses de l'État.

Art. 6

La présente loi entre en vigueur à la date fixée par le Roi.

25 avril 2002